No. 882 Zaterdag 24 November 1900. 17de Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN CONCORDIA No. 129, PIETERMAAI.

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un 'number sol fl. 0,20.

Curaçao, 23 November.

ROME is niet meer in Rome.

De nieuwe straten en wegen, die onder het bestuur der *buzurri*, der overweldigers van Rome, werden aangelegd, hebben al menig sieraad van het oude Rome, het Rome vóór den vloekwaardigen 20n September 1870, doen verdwijnen. In verband daarmede ontleenen wij aan den *Eclair* volgend belangwekkend artikel, onder bovenstaanden titel van Jean de Bonnefon.

In den laatsten tijd verdween weder het paleis Torlonia, op de *Piazza di Venezia*, of eigenlijk nog slechts het restantje ervan. Want het oudste en belangwekkendste gedeelte werd reeds geslecht, toen de *Via Nazionale* een twintigtal jaren geleden haar moderne opstijging naar het station maakte.

Zeker, het doet pijn, aldus paleis na paleis te zien verwoesten, de schoonheid te zien aanranden ter wille van het leelijke, maar er is, helaas, reden tot nog wreeder pijn: de geheele eeuwige Stad met haar nobelste ruïnes, met haar tabernakel van de grootste historie, sterft weg.

Rome, de hoofdstad der katholieke gedachte, was rijk genoeg, om het terrein vrij te laten voor den wilden wingerd, die niets van zijn grootsch verleden in zijn ranken verborg. Rome, de hoofdstad van Italië, is te arm, om die nuttelooze zaken te behouden: het bouwt moderne huizen, die ledig blijven en gapen als geschonden graven.

Ook de christelijke beschaving, de tweede in Rome gekomene, heeft verwoest wat de barbaren hadden geëerbiedigd. Maar in de plaats der renperken stichtte zij kerken, in de plaats der oude standbeelden zette zij de meesterwerken van Michel Angelo. Thans echter bouwt het italiaansche Rome op de plaats der kloosters stations en (wat wij hier noemen) "wasch- en gemakkamers".

De reiziger, die, te Rome komend, nog ontroering gevoelt, is een dichter, die met gesloten oogen loopt. Zoo hij om zich heen ziet, aanschouwt hij allereerst slechts "moderniteiten", die zijn gevoel kwetsen.

Op de heuvelen, waarop het antieke Rome zich verhief en waarvan de eeuwen het eerbiedwaardige stof spaarden, steken nu onvoltooide huizen, wanstaltige rompen omhoog. Bestijg onverschillig welke hoogte, en tien tegen een, dat gij de Stad met Zeven Heuvelen niet zult herkennen. Het oog kan den heuvel Viminalis, welken de aardwerkers en de architecten hebben misvormd, niet terugvinden. Vóór 1870 waren de heuvelen Quirinalis en Esquilinis één groen, waarop eenige schoone paleizen als heerlijke bloemen afstaken, door het dubbele lint van twee groote wegen verbonden. Thans ziet men er nog slechts een hoop daken en straten, waar de bedelende armoede haar lompen vertoont.

Wat is er geworden van het pretoriaansche kamp? Het was daarginds achter het station; nu is het met den grond gelijkgemaakt, om plaats te ruimen voor kazernen.

Eertijds liep een enkele weg, een lange tunnel van groen langs de muren, en het zou niet verbaasd hebben, daar de schim van Belisarius te ontmoeten, die deze naïeve en sterke verdediging liet bouwen. Thans heeft de strategische dienst de groote boomen doen vellen. Maar Rome heeft de gedetacheerde forten, die het een omtrek geven van vijftig kilometer. Het eerste kanonschot, uit die forten gelost, zal de oude, gespleten muren, reeds door de bres in de *Porta Pia* gescheurd, doen wankelen.

En de *Porta di Popolo*, die door Bernini gerestaureerde poort, welk lot heeft deze ondergaan? Zij heeft in 1887 twee zijpoorten gekregen, die haar misstaan als zware koperen ringen in de ooren van een jonge vrouw.

Ertegenover breekt het ruiterstandbeeld van Victor Emmanuel de harmonie der glooiingen van het Pincio. Waartoe is dat thans nog dienstig? Het gezicht van het terras heeft zijn schoonheid verloren sedert gebouwen zonder naam de *Prati di Castelli* bedekken.

En die kloosters, welke aan de straten van Rome zulk een verheven kalmte gaven te midden van het bedrijvige leven, wat is ervan geworden? Het klooster der Philippini is veranderd in gerechtshoven. Het schoone klooster van St. Sylvester, stichting van Paulus I, werd een postbureau. Het ministerie van financiën stelt zijn wanorde te pronk dáár waar de kerk van St. Cyriacus stond.

De koepelrotonde der Thermen (Baden) van Diocletanus is in de zaal van een lyceum voor jonge meisjes. Een ander gedeelte van deze Thermen is ingenomen door de bureaux van het burgerlijk armbestuur. Het klooster van St. Laurentius is een chemische inrichting, dat van het H. Kruis van Jeruzalem een kazerne. Het oude klooster van St. Petrus werd veranderd in faculteit der wetenschappen, de kerk der H. Prudentiana mismaakt door afschuwelijke moderne mozaïeken en het oude zuilenportaal geheel verknoeid.

De voorgevel van de kerk der H. Drievuldigheid is misvormd, als door een grooten sabelhouw, door een bespottelijk zinken afdak, en naast Bernini's fontein op de *Piazza d'Espagna* is een lift, om naar het Pincio op te stijgen, — voor eén stuiver, mijnheeren.

Zelfs het kwartier van het Corso heeft zijn grootsch karakter verloren. In zijn schoonste gedeelte wordt het onteerd door de groote barak-Marignoli en door een magazijn van nouveauteiten, *á l'instar de Paris*. Op de *Piazza Colonna* werd het paleis Piombini in 1889 verwoest. Verderop is een oud gebouw vervangen door een engelsch magazijn met spiegelglazen tot aan den grond, *á l'instar de Londres*.

Elders is het paleis Borghese herschapen in een uitdragers-magazijn, waar gelegenheidsmeubelen worden verkocht. Het paleis Sora is een lyceum. Het Pantheon zelfs is bezoedeld met een valsche antieke inscriptie in moderne letters, in 1894 geplaatst.

Ga naar den voet van het Kapitool: sedert 1885 behoort de noord-oostelijke helling aan sloopers; eilandjes huizen zijn verdwenen en de moderne ruïnes gaan met haar onbeduidendheid de antieke ruïnes vooraf.

In 1887 is het Ghetto geslecht, en tegen dienzelfden tijd verloor de oude Fabricius-brug haar stijl en karakter in een miserabele verbreeding.

De verzamelingen worden niet meer geëerbiedigd dan de monumenten; de galerijen van het museum Piombino verdwenen! Gesloten de galerij van het museum Sciara! Heimelijk aan rariteiten-handelaars verkocht de schoonste doeken der Borghesi! Het overgeblevene werd in een mooie opwelling door den Staat aangekocht. Maar in een paviljoen van de villa Borghese, aan den anderen kant van den tuin, duldt diezelfde Staat een koopman in kunstvoorwerpen.

Waarom werd het mooie Casino van Julius III (niet te verwarren met de villa) schandelijk verlaten?

En de romeinsche gebruiken? In ruïne, evenals de muren! Leelijke bierhuizen: Bavaria, Pschorr, enz. enz. vervangen allengs de vroolijke *osterie* (herbergen). Leest verder de namen der bankiers, dan zult gij vinden: Nast-Kolb, Schumacher, Nörrenberg, Schmitt, Bröger, Rösler, Franz — de inval der barbaren.

Zeven duitsche geneesheeren oefenen in verschillende wijken van Rome hun beroep uit, en Luther heeft zich in de

Feuilleton.

Zijn laatste rol.

I.

Mijn leven loopt ten einde, dacht Chasteloube toen hij in den spiegel zag, die zijn vermagerd gelaat weerkaatste, waarop de dood reeds zijn schaduw had geworpen. Het einde! Hij begreep nu volkomen het bezorgde voorhoofd, de uitwijkende antwoorden, het stilzwijgen van den dokter; hij bemerkte het vooral aan het inwendige vuur, dat in zijn longen brandde, aan de lijkkleur van van zijn eens zoo frisch en blozend gelaat, aan de aanvallen van hoest, die hem deden ineenkruipen en het bloedig schuim op zijn lippen brachten. Waarom was hij niet voorzichtiger geweest? Waarom had hij, toen hij zich door die langzame en ongeneeslijke kwaal voelde aangegrepen, toch willen worstelen en zich naar den schouwburg laten brengen, om trots alles te zingen tot op den dag, waarop zijn krachten hem verlieten, tot den dag, waarop een gefluit hem op de planken als vastgenageld had doen staan? Uitgefloten! Hij!...... Chasteloube!......De tenor bij uitnemendheid!......Het ideaal van een Romeo!......De onvergelijkelijke Faust, die tien jaren lang de afgod van Parijs was geweest! O! Hij hoorde dat scherp, wreed gefluit nog! Een angstzweet parelde er van op zijn voorhoofd. Hieraan stierf hij even goed als aan zijn kwaal. Sterven! na tien jaar geleefd te hebben in het parijsche gewoel, dat u als in een wervelwind opneemt, die u tot de hoogste toppen voert en u dan doet neerstorten in den diepsten afgrond.

Zou hij hier sterven in zijn weelderig appartement in de „ rue d' Auber", op twee passen afstand van zijn schouwburg, waarin hij zegevierde en viel, of zou hij sterven thuis, tusschen zijn vader en moeder, wier afgod hij was, — zijn moeder, die hij nog "mama" noemde, zooals de kleinen?

„Mama"! Welke herinneringen wekte dit woord op...... Zij was een goede, lieve vrouw, door de zon gebruind, met een helderwitte muts op het hoofd.

Later was zijn leertijd gekomen voor kuipen bij zijn patroon Barbacane. Wat hamerde hij blij op de vaten en wat zong hij vroolijk zijn lied! Op zekeren dag, toen hij uit volle borst zong, kwam er een heer uit Parijs voorbij, die aandachtig bleef luisteren. Weet ge wel, jongen, zei hij, dat als uw ouders u veroorloven, met mij mee te gaan, uw fortuin gemaakt is! — Hoe dan? — Gij hebt goud in uw keel.

Chasteloube keek hem met groote oogen aan. Die heer stak zeker den gek met hem. Maar toch niet, hij zag er zoo ernstig uit. En toen begon Chasteloube te vragen. De heer uit Parijs kende een groot muziekmeester, aan wien hij hem zou aanbevelen. Hij zou de zorg op zich nemen voor zijn leertijd en dan het Conservatorium, de Opera, de Roem! ......Ik verzeker u, dat gij millioenen in uw keel hebt. Toen hij dan ook 's avonds aan zijn onders zijn klein weekgeld bracht, vertelde Chasteloube met geestdrift: Een heer uit Parijs, die een groot muziekmeester kent......als ge de reiskosten wilt betalen, zult ge rijk worden, rijker zelfs dan meester Barbacane. Ik heb millioenen in mijn keel, het is maar zaak, om ze er uit te halen.

De oudjes hadden al het mogelijke gedaan; ze hadden hem bijna al hun spaarpenningen gegeven en hem naar het station gebracht. Chasteloube zag nog het perron, waar zijn moeder, om haar tranen te verbergen, die haar over de wangen parelden, het gelaat onder haar muts verborg, terwijl de trein fluitend hem meevoerde naar Parijs, naar de Hoop, naar de Toekomst van licht en goud!

II.

Hij had woord gehouden. Hij had zijn ouders rijk gemaakt, de tenor Chasteloube, de held van zijn geboortedorp! Zijn beminde ouders leefden er rustig. Eens per jaar kwam „mama" naar Parijs haar zoon omhelzen, elken keer waren het dezelfde uitstortingen van vreugde, dezelfde antwoorden op dezelfde vragen.

—Aanbidt men u altijd nog in Parijs?

—Meer dan ooit.

—Hoe staat het met het succes?

—Schitterend.

—En de gezondheid?

—Sterk als een Turk.

—Ja, ja, gij ziet er goed uit.

Dan vertrok mama weer tevreden en met schitterende oogen, alsof ze te lang in de zon had gekeken; dit bezoek verwarmde haar hart voor het geheele jaar, tot de volgende reis.

stad der Pausen gevestigd! Twee protestantsche tempels zijn gebouwd, de eene aan de *Via Nazionale*, de andere tegenover de kerk Sant-Angelo.

Zijn er twee tempels, er zijn ook twee café-chantants, de "Variétés" en de "Olymphia."

Te midden van al die nieuwigheden hebben ook de volksfeesten hun luister verloren. Zoo op Nieuwjaarsdag de *Piazza Navone* nog het oude rumoer vertoont, het carnaval is niet veel meer dan een herinnering, en aan de oogstfeesten bij de *Porta Pia* of de *Porta San Giovanni* ontbreekt alle bezieling.

De bewoners der Campagna hebben de leeren slopkous, den muiskleurigen mantel en de puntlans laten varen, om hun ledematen in geelachtige pakjes te knellen. De belgische schoenen hebben voor den bergbewoner de door banden vastgebonden sandaal vervangen, en de markt op het "Campo di Fioro" gelijkt veel op een Arbeidsbeurs van een stad in het Noorden. De scheepvaart op den Tiber is niet meer mogelijk, en de eenmaal vrije rivier stuwt droef haar gele wateren tusschen muren, alsof het de Spree ware.

Dit een en ander in aanmerking genomen, kon men wel op de gansche stad schrijven wat in de kerk der *Concepcione* (Onbevlekte Ontvangenis) in den grafsteen is gegrift, waaronder kardinaal Barberini ligt: "Hier ligt stof, asch en niets."

Maar — aldus besluit de heer De Bonnefon — te Rome rest nog één punt, waarheen de volkeren stroomen. In het ongedeerde paleis van het Vaticaan woont, van het overige Rome als in een gevangenis afgesloten, een grijsaard als een schim. En die bleeke schim is voldoende, om aan de geschokte steenen, aan het op splijten staande marmer vastheid te geven. Door de tegenwoordigheid van dezen grijsaard, wien een andere grijsaard zal opvolgen, blijft Rome de Licht-Stad, waarheen de vermoeide volkeren hunne blikken richten. En Rome zal leven, omdat het meer schittert door de aanwezigheid van den Paus dan door het goud van zijn paleizen, dan door den zonneglans zelfs, dien God uitgiet over den horizont.

DE VERLOVING VAN H. M.

De berlijnsche correspondent der *N. R. Ct.* ontving over de gebeurtenissen, die aan de verloving der Koningin voorafgingen, van welingelichte zijde de volgende mededeelingen:

„Hoewel mij nadere bijzonderheden over de allereerste toenadering tusschen Hertog Hendrik en Zijne Koninklijke Verloofde niet bekend zijn, zoo weet ik toch zeer zeker, dat er in dit geval geene tusschenpersonen hebben medegewerkt. Niets zou ook zoo lijnrecht in tegenspraak zijn met den bij allen opgewekten levensmoed toch ernstigen en plichtbeseffenden aard van den jongen Hertog, als zich uit te huwelijken of te laten uithuwelijken.

„Toen verleden jaar de jonge Koningin aan het keizerlijke hof te Potsdam kwam, werden vóór dit bezoek, zooals bekend is, in vele dagbladen in het binnen- en buitenland zeer weinig taktvolle combinaties en mededeelingen de wereld ingezonden, van dezen inhoud, dat de Koningin haar blik eens wilde laten gaan over de duitsche prinsen, en daarna hare keuze vestigen. Zelfs spotbladen legden de hand op het onderwerp. Evenals verschillende anderen, deed dit ook den jongen Hertog pijnlijk aan, en hij nam het besluit "zich er niet toe te leenen, om zijn persoon in die ongemotiveerde praatjes te laten betrekken, maar hij hield zich geheel op den achtergrond."

„Zooals men weet, was de Koningin toen ter tijd wegens het doopfeest bij den erfprins von Wied te Potsdam. De daaraan vastgeknoopte officieele plechtigheden brachten mede, dat de Hertog, zonder zelf in het oog te vallen, de jonge Koningin stilletjes kon waarnemen. En daarbij geschiedde het dadelijk bij de eerste ontmoeting, dat de ongedwongen natuurlijkheid en de openhartigheid van de jonge Koningin, gepaard met Haar persoonlijke lieftalligheid, zulk een diepen indruk maakten op Hertog Hendrik, dat dadelijk de dringende wensch bij hem opkwam, Haar toch nader te leeren kennen, hoewel bij herhaling de overweging zich aan hem opdrong, dat het eene Koningin was, waardoor hij zeer bekoord was geworden. Nadat hij echter van zijne eigene liefde duidelijk overtuigd was geworden, zocht en vond hij later meermalen gelegenheid de Koningin te ontmoeten, het laatst in den loop van dezen zomer te Hoechst bij Frankfort. Daar te Hoechst was het, dat de Hertog onder een vreemden naam, door geen nieuwsgierig oog herkend en bespied, gedurende langeren tijd met de jonge Koningin vriendschappelijk omgang had en daar hebben de harten van hen beiden ongestoord en zonder invloed van buitenaf elkaar gevonden."

Nieuwsberichten.

CURACAO.

Kerkelijke berichten.

Verleden week Zaterdag in den namiddag is met de *Caracas* van de *Red D Line* via La Guaira naar Caracas vertrokken de Eerwaarde Heer A. MONACO, de bekwame muziekdirecteur van het Jongensweeshuis te Santa Rosa. ZEerw. is te Caracas aan het College der Salesianen werkzaam gesteld.

Officieele berichten.

ZHEG. de Gouverneur der kolonie heeft een commissie benoemd, bestaande uit de volgende Heeren: J. R. L. COLLETTE, Dr. J. H. M. ELLIS, J. GAERSTE, C. GORSIRA, A. LEYBA, MOSES S. L. MADURO, M. J. SELHORST en EDWIN SENIOR, die in vereeniging met een commissie van Dames gelden zullen inzamelen tot het geven van volksfeesten en het aanbieden van een geschenk ter gelegenheid van het huwelijk van H. M. Koningin WILHELMINA.

Havennieuws.

Men bericht, dat de Heer W. JANSEN den tegenwoordigen directeur der *Handel- en Industrie-maatschappij* alhier, den Heer J. DÖRR, in Maart zal komen vervangen.

* * *

Den 15den November is uit Amsterdam vertrokken het stoomschip *Jeanne*, gecharterd door den *K. W. I. M.* Dit schip doet slechts dienst als vrachtboot.

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Krees Arturo, Eloisa R. de Alvares, Eraso Brandis & Co., Martinus Brito, Isaac Correa, John A. Dinzy, Elodia Fos, Hellmund & Co., Maduro & Co., Emilio Reinhard, Jovimono Sanchez.

Aangeteekende stukken: Candelaria Bethencourt, J. A. de Lima, Celestino Usuelli c/o Moses S. L. Maduro.

Niet voor bestelling of verzending vatbaar de volgende drukwerken geadresseerd aan: Gebroeders Jonckheer, Cipriano Castro, Caracas, D. A. de Lima, Maracaibo, en Whyte & Mackay, Glasgow.

Leger.

De majoor H. A. BROUWER, van het 2e reg. inf. is bestemd om den majoor O. W. WESTEROUEN VAN MEETEREN als commandant van de troepen in Suriname op te volgen, waartoe hi voor den tijd van drie jaren bij de landmacht in West-Indië is gedetacheerd.

Regen.

Werd reeds in den loop der week ons eiland opgefrischt door een paar flinke regenbuien, Donderdag schenen de sluizen des hemels wijd geopend te zijn. Bijna den geheelen voormiddag viel een zware regen neer, die den uitgedroogden grond overvloedig drenkte en de regenbakken vulde.

Door den grooten toevoer van water bezweek de groote regenbak van het St. Antonius-gesticht te Scharloo. In tegenspraak met de vele onware berichten, die over dit ongeval zijn verspreid, kunnen wij met volkomen zekerheid, daar wij op het oogenblik van het ongeval ter plaatse aanwezig waren, verklaren dat daarbij niet een enkel ongeluk van beteekenis is voorgevallen. De kinderen in de aangrenzende schoollokalen waren in veiligheid; op onverklaarbare wijze echter werden bij het vallen der muur twee kinderen door een wegspringend stukje steen geraakt, waarvan een een schram en het andere een onbeduidend wondje aan het hoofd bekwam. Toch lieten de Eerwaarde Zusters in haar overgroote bezorgdheid voor de haar toevertrouwde kinderen dadelijk een geneesheer ontbieden, die echter na gedaan onderzoek verklaarde, dat de kinderen behalve het bovengenoemde volstrekt geen letsel hadden bekomen. Alleen moesten later de kinderen wegens het instroomende water de schoollokalen verlaten. De regenbak bevond zich op voldoenden afstand van de schoollokalen, die daarenboven nog beschermd worden door een vrij breede overdekte gaanderij. Nadat het water reeds Donderdag in den namiddag uit de lokalen was verwijderd, konden de klassen wederom Vrijdagmorgen worden hervat.

Suppletoire Begrooting Curacao.

In het middagblad van het *Dagblad van Zuid-Holland en 's Gravenhage* [illegible] leest men het volgende:

„Naar aanleiding van in de afdeelingen der Tweede Kamer gemaakte opmerkingen omtrent het verval der kolonie Curaçao, heeft de Minister van Koloniën—bij zijn antwoord op het Kamerverslag over de verhooging der begrooting van Curaçao voor 1900—de aandacht gevestigd op een som van f 3000 op de begrooting voor 1901, voor uitgaven in het belang van cultures in de kolonie.

In het Kamerverslag was er ook op gewezen, dat de welvaart der kolonie Curaçao onder het bestuur van den tegenwoordigen Gouverneur was verdwenen. Hieromtrent zegt de Minister dat de vermindering van de welvaart der kolonie Curaçao het gevolg is van gewijzigde toestanden, die de Regeering niet in haar hand had.

Hoe men dan ook over 's Gouverneurs ruim tienjarig bestuur moge denken, het zou niet billijk zijn, zegt de Minister, hem daarvan de schuld te geven evenmin als van de vermindering der inkomsten van de koloniale kas, die bijna uitsluitend het gevolg was van de sterke daling der phosphoszure-kalkprijzen."

En vandaag zou ze komen. Wat zou ze zeggen, de arme, oude moeder, wanneer zij in plaats van het gezonde gelaat van haar zoon, vol gezondheid en sterk als een Turk, zijn spookachtige kleur zag, zijn met blauwe kringen omgeven oogen, zijn bleeke lippen, zijn gelaat, dat het lijden dermate vermagerd had, dat de beenderen bijna door de huid heenschenen. Wat een verschrikkelijke herinnering zou zij mee naar huis nemen! Ongetwijfeld zou ze begrijpen, dat haar zoon verloren was en zij zou de lange marteling moeten verduren, onmachtig den doodstrijd van hem, dien ze aanbad, bij te wonen. Zijn pijn zou verdubbelen bij het zien van haar smart. En zij er ook zeker van sterven.

Nooit! Dat mocht nooit zijn. Hij moest tot op het laatste zijn oude moeder de illusie laten, dat de gezonde nachtegaal altijd zong. Zij moet naar vader terugkeeren, dacht Chasteloube, geheel gerust en vol vreugde.

III.

Er werd gebeld! De knecht is gaan opendoen en Chasteloube hoort de welbekende stem zijner moeder. Het is moeder! Kom, zucht Chasteloube, met een hartbrekenden glimlach, laat ik mijn laatste rol afspelen! Toen riep hij op den toon van dengene, die de artisten achter de coulissen waarschuwt: Optreden, heeren!

Er stond op zijn tafel een heele verzameling verfpotjes, blanketsel, poeders,—de overblijfselen van zijn verleden. Koortsachtig greep hij een potje met roode verf, doopte er zijn vinger in en verfde zijn bleeke wangen en kleurlooze lippen schitterend rood. Hij smeerde wat zwart aan zijn wenkbrauwen om aan zijn doffe oogen wat glans te geven. Welke wreede ironie in dezen laatsten doodstrijd! Nu nog een blik in den spiegel. Bravo! Het is bijna Chasteloube uit den Faust, Chasteloube van het vorig jaar. Moeder kan binnenkomen. Daar is ze! Met pijnlijke krachtsinspanning, die zich onder een gedwongen glimlach verborg, knelde Chasteloube zijn moeder in zijn armen. Met kinderlijk gelach en teederen blik doet zij weer dezelfde vragen:

—Houden de Parijzenaars nog altijd veel van je?

—Gisteren hebben ze me vijfmaal teruggeroepen in „Robert le Diable."

—Hoe staat het met het succes?

—Schitterend.

—En de gezondheid?

—Sterk als een Turk.

—Goed zoo, beste jongen, ik zal het vader en het heele dorp vertellen. En twee uur lang loopt Chasteloube heen en weer met vasten stap, lacht, spreekt hard op met levendige gebaren, terwijl hij zijn moeder vraagt naar zijn vader, naar zijn dorp! Maar hij voelt de crisis komen, zijn laatste crisis en haastig zegt hij: verontschuldig me, moeder, ...we moeten scheiden......de repetitie......ik moet de directeuren spreken......om voorstellingen te geven in Amerika.

—Ja wel, ik begrijp het! zei ze. Een laatste maal drukt haar zoon haar aan zijn borst.

—Komaan, vaarwel!

—Moeten we nu al scheiden, mijn jongen?

—Wat kan ik er aan doen? Zoo is ons vak!......Omhels vader voor mij!

—Nu, daar kun je op rekenen.—Tot het volgend jaar!—Vaarwel, lieveling!

—Vaarwel, moeder!

Alvorens den drempel der deur te overschrijden, beschouwt zij met een laatsten blik vol liefde en bewondering haar grooten jongen, die vol levenslust schijnt te zijn. En dan gaat zij weg. En terwijl Chasteloube, uitgeput achter de gesloten deur neervalt op een stoel, terwijl de verschrikkelijke hoest hem het bloedige schuim op de lippen brengt, terwijl hij zieltogend neerligt, gaat de goede vrouw vol vertrouwen weg, nog onder den indruk van het bezoek aan haar flinken zoon en zij zegt zachtjes bij zich zelf: Hij wordt overal met succes bekroond! Hij is vroolijk als een nachtegaal! Hij is frisch als een roos! De goede jongen leeft zeker honderd jaar!

Een week later ontving zij het bericht van den dood van haar geliefden zoon.

BUITENLAND.

Rome.—Pater Baltus, uit de abdij van Maredsous, heeft voor eenige dagen eene statistieke opgave over den vooruitgang van het Katholicisme in de negentiende eeuw in het licht doen verschijnen.

Zij is geput uit officieële en alleszins geloofwaardige bronnen.

Wij ontleenen het volgende er aan:

In Engeland en Schotland beliep het getal Katholieken in den aanvang dezer eeuw ternauwernood 120.000, thans is het gestegen tot twee millioen. De Katholieke Kerk in Engeland telt nu 3 aartsbisdommen, 28 bisdommen en 2785 priesters.

In 1800 beleed slechts een vijfde der geheele bevolking van Nederland den katholieken godsdienst, thans is ruim ⅓ katholiek.

In Duitschland steeg het getal Katholieken van 6 tot 13 millioen, in Zwitserland van 542.000 tot 1.170.000, in Aziatisch Turkije van 300.000 tot 658.000, in Persië van 3000 tot 40.000.

In Rusland heeft de schismatieke Kerk sinds den aanvang dezer eeuw alleen 10 millioen Katholieken van den latijnschen ritus voortgebracht, terwijl in het uiterste oosten het getal Katholieken van 1 millioen tot 6 millioen gestegen is.

In Canada steeg in deze eeuw het getal Katholieken van 137.000 tot ruim 2 millioen, in de republiek der V. S. van 36.000 tot 10 millioen, in Noord-Afrika van 15.000 tot 500.000.

In midden, oostelijk, westelijk en zuidelijk Afrika waren in 1800 geen Katholieken; thans telt de Kerk er 2.000.000 leden. Zij zijn verspreid over 30 missiën en staan onder leiding van 250 missionarissen.

Frankrijk.—De fransche minister-president, Waldeck-Rousseau, heeft te Toulouse, waar hem door het gemeentebestuur een banket werd aangeboden, een groote rede uitgesproken.

Bij het uitweiden over het vele, dat het ministerie Waldeck-Rousseau in zoo beperkte tijdruimte zag tot stand komen, vestigde de premier de aandacht zijner hoorders op de zware taak, die het Kabinet te vervullen had.

Verder herinnerde hij er aan, hoe hij, bij het vormen van zijn ministerie, er vóor alles op bedacht was geweest, eenheid daarin te brengen en dus alle verdeeldheid te weren. En hoe wonder wél dit den Kabinetsvormer gelukt is, hebben, volgens zijn eigen zeggen, de daden van het ministerie sprekender dan woorden in het licht gesteld.

Herdacht werden ook de welgeslaagde? pogingen om elke anti-republikeinsche beweging bij hare wording den kop in te drukken, de voortdurende vermindering der werkstakingen, de nationaliseering, om ons zoo uit te drukken, van het leger, de eerbiediging van het vonnis te Rennes enz. enz. enz.

Wij behoeven den lezer geen andere toelichting omtrent dit alles te geven: de geschiedenis van de laatste jaren heeft een al te helder licht over den toestand van het arme Frankrijk geworpen, om opnieuw in al zijn „luister" vertoond te worden.

Sprekende over de wereldtentoonstelling, vestigde de minister-president de aandacht op den vooruitgang op sociaal gebied, welken hij luide toejuichte, nu zoovele gevaren de Republiek bedreigen.

Alle natiën hebben het kunnen zien, wat Frankrijk op staatkundig, sociaal en wetenschappelijk gebied presteert om zijn roem(!) hoog te houden.

En waaraan, zegt de premier, dat dit alles te danken is?

Hij gaat het zijn hoorders gauw zeggen: aan het vertrouwen, dat verreweg het grootste deel der fransche natie in het Kabinet gesteld heeft. Want van hen, die niet doordrongen zijn van de principen der regeering en die haar onderwijswetten verwerpen, heeft Frankrijk niets te verwachten(*sic!*).

Na al deze mooie frasen kwam de taak, die der fransche Kamer binnenkort te wachten staat, aan de beurt: de wet op vereeniging van personen, welke uitsluitend beoogt zich tegen het reeds wassend gevaar te wapenen, dat in een staat geboren wordt, waar religieuze Orden zich met staatkundige en sociale bewegingen inlaten.

De kloosterorden aan te vallen, is het stokpaardje van den premier.

Hij wil nu eenmaal bij de fransche natie de meening vestigen, dat alles, wat slechts een ordekleed draagt, „onder het masker van heiligheid" een politiek corps vormt, welks doel is: het verkrijgen van volkomen onafhankelijkheid en omverwerping van alle gezag.

Dit alles moest vermeld om het onderwerp: „onderwijs" ter sprake te brengen en te kunnen bewijzen, zooals alleen een man als Waldeck-Rousseau het kan, dat de christelijke school de fransche jeugd van het vaderland vervreemdt.

Met den kreet: nog meer ijver van de zijde der regeering, nog meer tucht in de verschillende instellingen, nog meer vrijheid, broederschap en rechtvaardigheid, eindigde Waldeck-Rousseau's rede.

Duitschland.—Von Hohenlohe's opvolger begint een recht populair man te worden. Vreesde men nog daags vóor zijne benoeming, dat de regeering het tegen den Rijksdag zwaar zou hebben te verantwoorden, thans verdwijnt alle onrust en bezorgdheid.

Ook den Bondsraad heeft Von Bülow reeds voor zich gewonnen.

De eerste zitting werd met eene toespraak van hem geopend, waarin hij de groote verdiensten van vorst Von Hohenlohe herdacht en verklaarde, dat hij al zijne krachten zou inspannen om in den geest van den eersten kanselier de goede verstandhouding der verschillende Bondsstaten onveranderd te houden.

„Door aldus te handelen," zeide hij, „volbreng ik slechts de bedoelingen van den keizer, die overtuigd is, dat de innige samenwerking van alle leden des Rijks aan de kracht van het Vaderland ten grondslag ligt.

De beiersche gezant, graaf Lerchenfeld, sprak daarna de volkomen instemming van Beieren uit met de benoeming van graaf Von Bülow tot Rijkskanselier, daarbij verklarend, dat hij tevens sprak in den geest der overige Bondsregeeringen.

Omtrent het aftreden van den pruisischen minister van financiën en vice-president van het Kabinet vernemt men niets meer.

Moet men hieruit besluiten, dat Miquel zal aanblijven?

De bladen blijven het antwoord op deze vraag schuldig, doch gewagen integendeel van Prosadowsky's ontslag.

Engeland.—Te Pretoria is overleden prins Christiaan Victor van Sleeswijk-Holstein, oudste zoon van prins Christiaan, oom van den regeerenden hertog en kleinzoon van koningin Victoria.

De prins werd 14 April 1867 op Windsor geboren en was kapitein bij de *King's Royal Rifles*. Niet dan met moeite heeft hij in het begin van den oorlog verlof gekregen om naar Zuid-Afrika te gaan, waar hij, als wij ons niet vergissen, was ingedeeld bij lord Roberts' staf.

Hij is er gevallen als een prooi van den grootsten vijand van het machtige leger, de geduchte typhus.

Volgens een telegram uit Londen is, tijdens den zegetocht aldaar van de *City Imperial Volunteers*, het bericht van het overlijden van prins Christiaan verzwegen, en wel op uitdrukkelijk verlangen van de koninklijke familie.

Men wilde vermijden, dat een schaduw op de feeststemming zou vallen.

Deze intocht is overigens uiterst noodlottig geweest. Onmiddellijk na het aan land gaan is een der vrijwilligers dood ineengezakt en 20 anderen moesten dadelijk naar het hospitaal worden vervoerd. Zij leden zwaar aan de koorts.

Intusschen weergalmden de vreugdekreten der menigte in hunne ooren. Eenmaal op weg juichte het publiek den stoet in een delirium van vreugde toe. De soldaten werden in triomf rondgedragen, en er ontstond een ontzettend gedrang en groote verwarring. De zakkenrollers trachtten hun slag te slaan; er werd gevochten en geslagen. Vrouwen en kinderen werden vertrapt onder de hoeven van de paarden der *Life Guards*. Er wordt bericht, dat er 5 dooden en 140 gewonden zijn. Bij aankomst op de *Trafalgar Square*, waar het gastmaal zou plaats hebben, verklaarden vele der *C. I. V.* liever op het slagveld een gevecht mede te maken dan een intocht in Londen!

Het vermakelijkste incident echter is, dat de officieren der *C. I. V.* onmiddellijk na hun aankomst vroegen: Is De Wet al gevangen? Op het ontkennend antwoord teekended hunne gezichten eerst teleurstelling en verbazing. Maar weldra barstten ze in een vrijmoedig hartelijk gelach uit en riepen: „De duivelsche kerel! Wat lacht hij ons leger nog altijd uit!"

Van de 1739 vrijwilligers die in Januari ll. naar het oorlogsterrein zijn vertrokken, deden er nog 1323 aan den intocht mede.

— Officieël is bewezen, dat Chamberlain direct en indirect belang heeft gehad bij leveranties voor zijn ministerie.

Naar aanleiding van de onlangs plaats hebbende onthullingen van de *Morning Leader*, heeft het engelsche departement van oorlog aan alle handelshuizen, waarmede in naam van het rijk contracten zijn afgesloten, het volgende schrijven gericht:

„Door den staatssecretaris van Oorlog is mij opgedragen u te berichten, dat hij het noodig oordeelt, de namen van alle personen te kennen, die geïnteresseerd zijn bij de maatschappijen welke op de lijst van het departement van Oorlog voorkomen, en aan wie bestellingen worden opgedragen.

Als de maatschappij is "limited", moeten bovendien de namen van de directeuren worden opgegeven. Ik verzoek u derhalve, zoo spoedig mogelijk ons de gevraagde inlichtingen over uw Huis of firma te willen opgeven.

Hoogachtend,

A. MAJOF,

Directeur van de legercontracten."

De *Westminster Gazette* verklaart, dat dit een der eerste maatregelen is, die genomen worden door de regeering, om het vertrouwen van de natie in de eerlijkheid, die moet betracht worden in alle openbare zaken, te herwinnen.

China.—De *Neue Freie Presse* is van meening, dat de overeenkomst tusschen Duitschland en Engeland als grondslag kan dienen bij 't regelen van den chineeschen warboel. Ook verwacht dit blad, dat alle mogendheden er zich bij zullen aansluiten, omdat de Staten, die zulks niet deden, wantrouwend zouden worden aangezien met betrekking tot hare bedoelingen.

De pers van Oostenrijk wandelt geheel in hetzelfde spoor.

Zoo is het *Wiener Fremdenblatt* van oordeel, dat Oostenrijk-Hongarije en Italië zich wel bij de overeenkomst zullen aansluiten, en het twijfelt er niet aan, of ook Rusland, Frankrijk en de overige mogendheden zullen volgen. Het blad acht haar in het belang „van den bestaanden toestand" (!) en dat van den vrede. Engeland en Duitschland zien nl. af van elken wedloop in China en noodigen de andere mogendheden uit hetzelfde te doen.

Volgens het *Fremdenblatt* blijkt nog te gelijkertijd uit de overeenkomst, hoeveel belangen juist Engeland en Duitschland gemeen hebben, en dat zij ongelijk hebben, die gelooven aan een klove, omdat de volksgezindheid zich dikwijls over en weer onvriendelijk uitlaat.

't Zou te veel plaatsruimte in beslag nemen, zoo wij hier nog breeder de speciale beoordeelingen opsommen.

Genoeg zij het volgende:

Vrij algemeen is de opinie, dat het tractaat voor het oogenblik weinig kwaad kan doen. Maar, mogen al de regeeringsbladen in Engeland en Duitschland het loochenen, het verdrag is, zegt meer dan een politicus, wel degelijk tegen Rusland gericht, en het is in allen gevalle merkwaardig, dat een zoo jonge zeemogendheid als Duitschland een overeenkomst over haar handelsbelangen in China sluit, welke de geheele wereld in rep en roep brengt.

Transvaal. — President Kruger is

den 22sten dezer te Marseille ontscheept en was het voorwerp van uitbundige ovaties. In een toespraak zeide President Kruger o. a., dat Engeland nooit Transvaal zou ten onder brengen. De Vereenigde Staten van Noord-Amerika, voegde hij erbij, hebben acht jaren voor hunne onafhankelijkheid gestreden. De zuid-afrikaansche republieken zullen strijden zoolang er nog Boeren-mannen, vrouwen of kinderen zijn.

— Een onzer lezers zond ons als een bewijs zijner belangstelling in ons blad het volgende vers, dat zeker door velen met genoegen zal gelezen worden.

Boeren-kalender.

Aan het Hdbl. zond men den volgenden *Zuid-Afrikaanschen Perpetuum-Kalender*.

't Is Zondag. k Lees in 't Ochtendblad
Dat Olivier thans is gevat;
Ook Botha wil zich overgeven
En De la Rey verloor het leven.
De oorlog zal nu over zijn......
Alleen De Wet nam nog een trein.

Maandag. 't Einde is nu na,
De vrede keert in Afrika,
De Boeren allen "huis-toe" gaan......
Met vechten is 't volmaakt gedaan.
Alleen De Wet, 't is lang niet mooi,
Nam nog zooeven een convooi.

Dinsdag. 't Heeft "our Bobs" ver-[droten;
De troep moet nu maar ingesloten.
De overmacht spant thans een net
Om 't dapper troepje van De Wet......
Doch, hoe kan dat nu moog'lijk zijn,
Hij nam daar waarlijk weer een trein.

Woensdag. ,,Nu is 't heusch gedaan,
Want mijn geduld is naar de maan.
'k Zend heel het leger over 't land,
Soldaten uit naar alle kant;
Ik plunder, brandsticht en verstrooi..."
De Wet nam heden een convooi.

Donderdag seint Roberts ons:
,,Aan Buller gaf ik juist den bons;
Ik zond naar huis de C. I. V.
En bijna heel de Yeomanry."
De krijg is uit naar allen schijn......
De Wet nam even nog een trein.

Vrijdag; ook Oom Paul vlucht
Thans, voor de overmacht beducht.
De *Gelderland* nam hem aan boord.
,,Een Hollandsch schip, 't is onge-[hoord",
Bromt Bobs, want nu ontsnapt zijn [prooi......
De Wet nam weer eens een convooi.

Zaterdag wordt per proclamatie
Geannexeerd de Boerennatie,
Want proviand en kruit en lood
Is op en al de Boeren dood.
,,'t Is Vrede";kan lord Roberts seinen..
Alleen De Wet neemt nog steeds treinen.

Advertentien.